

Generał Józef Haller i szwadron jazdy konnej pojawią się w Toruniu w piątkowe popołudnie, 18 stycznia 2013 roku. Na toruńskiej starówce zobaczymy inscenizację historyczną, pokaz jazdy konnej, musztry i władania białą bronią. Plenerowa mennica gen. Hallera będzie wybijać okolicznościowe monety. Tego dnia obchodzimy 93. rocznicę powrotu Torunia do wolnej Polski.

W 1920 r. po ponad stu latach zaborów Toruń znowu stał się miastem polskim. Do miasta wkroczyły jednostki polskiego wojska realizujące postanowienia traktatu wersalskiego przywracającego naszemu miastu niepodległość. W piątek, 18 stycznia 2013 roku uczymy 93. rocznicę tych wydarzeń.

Program uroczystości 18 stycznia:

- **11.00** - złożenie kwiatów na grobie Ottona Steinborna na cmentarzu przy ul. Gałczyńskiego
- **11.10** - złożenie kwiatów pod pomnikiem Stefana Łaszewskiego przy Collegium Maius

- **16.00** - wernisaż wystawy „Manifest patriotyzmu czy akt desperacji? Ślady powstania styczniowego w Muzeum Okręgowym w Toruniu” w Ratuszu Staromiejskim
- **16.30 - 17.40** Halleriada na Rynku Staromiejskim (walki na bagnety, pokazy musztry, pokaz życia obozowego przy ognisku, opowieści frontowe, mennica gen. Hallera - bicie monety okazjonalnej, upamiętniającej przyłączenie Torunia do macierzy w roku 1920)
- **17.00** - uroczystość pod pomnikiem gen. Józefa Hallera
- **17.20** - przemarsz spod pomnika gen. Józefa Hallera na Rynek Staromiejski z udziałem ułanów Jeździeckiego Klubu Sportowego im. Pomorskiej Brygady Kawalerii z Grubna oraz pododdziałów wojska
- **17.40** - uroczystość na Rynku Staromiejskim (pomiędzy Ratuszem a Poczta Polska) oraz inscenizacja nawiązująca do czasu szkolenia i formowania Armii Polskiej we Francji i walk w Szampanii w wykonaniu Jeździeckiego Klubu Sportowego im. Pomorskiej Brygady Kawalerii z Grubna: pokaz umiejętności grupowej jazdy konno, spacer po koniach, budowanie zaufania koni do kawalerzystów, indywidualne umiejętności władania białą bronią
- **18.15** - defilada Szwadronu Jazdy RP Pomorza Nadwiślańskiego zakończona trzema wystrzałami z armatki

Pomnik gen. Józefa Hallera został odsłonięty 13 sierpnia 2012 roku w 139. rocznicę jego urodzin

18 stycznia 1920 r. Toruń po przeszło stu latach zaborów znowu stał się miastem polskim. Tego dnia ok. godziny 15.00 do miasta weszły jednostki wojska polskiego, realizujące w ten sposób postanowienia traktatu wersalskiego. Jako pierwsza wkroczyła idąca od strony Inowrocławia Dywizja Pomorska, dowodzona przez płk. Stanisława Skrzyńskiego. Jednostka zatrzymała się na Podgórzu, krótkie powitanie odbyło się na kolejowym Dworcu Głównym, tam też znajdowała się tymczasowa kwatera dowództwa. Jednocześnie od strony Lubicza wmaszerowała do Torunia część II Dywizji Strzelców. Pojawiła się także jednostka ułanów krechowieckich i konna kapela ułanów gnieźnieńskich. Do dworca PKP Toruń Miasto dotarły dwa pociągi pancerne Wilk i Boruta. W sumie Toruń przyjął 24 tys. polskich żołnierzy, choć pierwotnie planowano kwaterunek dla 12 tys.

Powitanie wojska, płk. Skrzyńskiego, prezentacja Straży Ludowej i weteranów powstania styczniowego nastąpiło na placu przed Dworcem Miejskim, który dla upamiętnienia historycznego dnia nosi obecnie nazwę 18 Stycznia. Przemówienie

powitalne wygłosił prezes Polskiej Rady Ludowej i komisaryczny prezydent Torunia Otton Steinborn. Następnie na placu przy kościele garnizonowym odbyła się parada części wojsk polskich. Zgromadziły się one potem na Rynku Staromiejskim. Program tego dnia przewidywał bowiem oficjalne przekazanie przez nadburmistrza Arnolda Hassego władzy nad miastem Polakom. Akt przekazania kluczy do miasta odbył się w Ratuszu Staromiejskim. Dlatego po wojskowej defiladzie, ok. godz. 16.30 płk Stanisław Skrzyński, prezydent Torunia Otton Steinborn oraz grupa polskich urzędników przejechali do Ratusza, gdzie oczekiwali na nich od kilku godzin członkowie niemieckich władz Torunia. Na ratuszowych wieżach zostały wywieszane polskie flagi narodowe, a zgromadzeni na Rynku torunianie odśpiewali hymn narodowy.

20 stycznia 1920 r. do Torunia przyjechali z Poznania minister byłej Dzielniczy Pruskiej Władysław Seyda, wojewoda pomorski Stefan Łaszewski i starosta krajowy pomorski Józef Wybicki. Powitał ich na kolejowym Dworcu Miejskim m.in. komisaryczny prezydent Torunia Otton Steinborn. 21 stycznia 1920 r. do Torunia przyjechali dowódca Frontu Pomorskiego generał Józef Haller i jego sztabu.

- [Go back](#)
- [Share on: X](#)
- [Share on: FB](#)
- [Print](#)
- [PDF](#)